

Hotel International

vznik: 1958–1962
autoři: Arnošt Krejza, Miloslav Kramoliš,
Vilém Kuba a spoluautoři

V souvislosti s rozmachem Brněnských veletrhů a výstav v druhé polovině 50. let a následným přílivem návštěvníků města (včetně zahraničních hostů) vyvstal problém nedostatku ubytovacích kapacit. Prvním – a nejvýraznějším – počínem v této oblasti se stala realizace hotelu International. Hotel byl postaven v místě, kde původně stály kasárny a městské hradby (zbourány v polovině 19. století). V atraktivním místě blízko centra města bylo potřeba zohlednit okolní historickou zástavbu a respektovat ji. Hlavní těleso nového hotelu bylo tedy odsazeno od uliční čáry mezi Pražákovým palácem a Uměleckoprůmyslovým muzeem, čímž vznikla volná plocha sloužící jako parkoviště. Ze stejných důvodů bylo pro hlavní hmotu novostavby zvoleno horizontální řešení.

Souběžně s výstavbou hotelu byla realizována také výtvarná výzdoba, kterou prováděli tehdejší významní umělci. Výtvarně pojednali interiéry a vybavení společenských prostor – od výmalby a dekorace stěn a stropů přes materiálové řešení podlah až k instalaci osvětlení. Interiéry hotelu tak dodnes představují jeden z mála alespoň částečně dochovaných příkladů jednotného bruselského stylu.

Vzhledem k tomu, že hotel International ve své době představoval jednu z největších realizací v rámci celé republiky, byl hojně diskutován na stránkách odborného tisku i společenských magazínů. Dobová kritika však nebyla novostavbě příliš nakloněná. Poukazovala na nejednotnost průčelí, kterou připisovala špatné spolupráci mnoha architektů-autorů stavby, a pak zejména na naddimenzovanost výzdoby, její přílišnou bohatost a přemrštěné kombinace materiálů.

Edukační listy k projektu Brněnský architektonický manuál, průvodce architekturou 1946–1989 Koncepce a zpracování: Romana Horáková, Lenka Sedláčková, ilustrace: Romana Horáková, grafický design: 20YY Designers, odborná redakce: Lucie Valdhansová, jazyková redakce: Alena Benešová, produkce: Veronika Jičínská, tisk: Tiskárna Helbich, a.s., náklad: 1000 ks, vydal: Dům umění města Brna, 2019, www.bam.brno.cz, www.dum-umeni.cz. Vydání edukačních listů bylo realizováno díky finanční dotaci Ministerstva kultury České republiky a Statutárního města Brna.

Hotel Continental

vznik: 1961–1964
autoři: Zdeněk Řihák, Alois Semela,
Vladimír Kovářik

Důvod výstavby hotelu Continental byl podobný jako u hotelu International – záměrem bylo zvýšení ubytovacích kapacit pro návštěvníky brněnských veletrhů. Projekt této výškové stavby byl vytvořen ještě před dokončením Internationalu, na rozdíl od něj byl však původně plánován pouze jako turistická ubytovna. Až během realizace vyvstal požadavek na zvýšení komfortu a primární orientaci na zahraniční hosty. To ovšem vedlo k jistému rozporu: standard ubytování se podařilo dovést do požadované úrovně, avšak provozně hospodářská část zůstala podle původního plánu, čili trpěla, čili trpěla nedostatkem prostor pro veškeré provozní a technické vybavení, kuchyni apod.

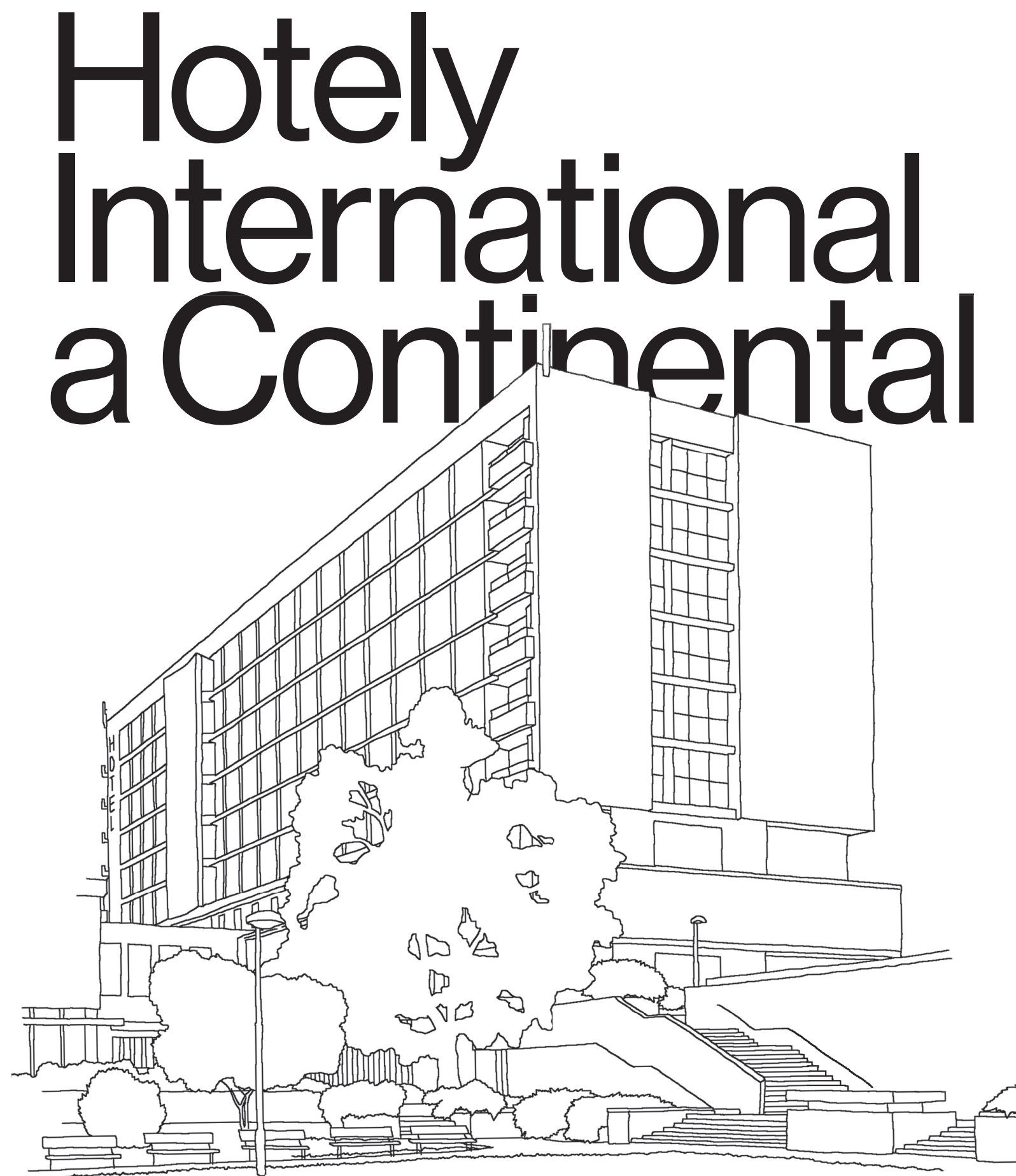
Omezená velikost místa stavby určovala výslednou podobu budovy, která musela být z kapacitních důvodů vedena do výšky. Zdeněk Řihák ale mohutnost výškové budovy odlehčil alespoň v půdoryse, kterému dal tvar písmene Y.

Výtvarným řešením interiérů i exteriérů byli pověřeni, stejně jako v případě hotelu International, významní umělci. Ale ani zdejší výzdoba se nevyhnula negativnímu hodnocení recenzentů, kteří kritizovali především množství výtvarných prvků, nepřipadné kombinace materiálů a nesourodost forem. Hotel Continental lze každopádně z dnešního pohledu označit za reprezentativní příklad architektury, která ilustruje dobu svého vzniku, kdy architekti východního bloku mohli konečně začít navazovat na cenné dědictví předválečné architektury i na aktuální dění za železnou oponou.

Více informací

Brněnský architektonický manuál,
www.bam.brno.cz

Rostislav Švácha, Architektura 1958–1970,
in: Dějiny českého výtvarného umění VI/1,
1958–2000, Praha 2007

* **Umělecké realizace** *Pohostinnost, Slunce – Život a mír, Vodní ptactvo v rákosí a Sedící žena* patří k výzdobě hotelu International, sochy *Ležící a Ptáci* zdobí okolí hotelu Continental.

Dům umění města Brna
The Brno House of Arts

B | R | N | O |

MINISTERSTVO
KULTURY

Brněnský architektonický manuál
průvodce architekturou 1946–1989
Edukační listy

Kontík a Intr

V Brně máme celou řadu hotelových budov. Zkus si vzpomenout na názvy některých brněnských hotelů.

Dva z nich – International a Continental – představují výjimečnou ukázkou hotelové architektury přelomu 50. a 60. let 20. století. Jsou pro tebe osobně tyto stavby nějak důležité či zajímavé? Jak je vnímáš, když procházíš ulicemi Brna? Působí na tebe nějak, nebo jsou ti lhostejné?

Kontík

Tak tohle měla být jen turistická ubytovna. A je to luxusní hotel postavený v tzv. bruselském stylu. V místě snad nejstarší dělnické kolonie v bývalé rakouské monarchii! Přmo v těchto místech stával rodný dům architekta Adolfa Loose – najdeš pamětní desku u vstupu do hotelu?

Adolf Loos
(1870–1933)

Brněnský rodák, který je považován za zakladatele moderního pojetí architektury, a řadí se tak mezi nejvýznamnější moderní architektky, jakými byli Le Corbusier, Ludwig Mies van der Rohe nebo Frank Lloyd Wright. Byl nejen praktickým architektem, ale i významným teoretikem architektury. Jeho esej Ornament a zločin z roku 1908 je základním manifestem puristické architektury.

Bruselský styl

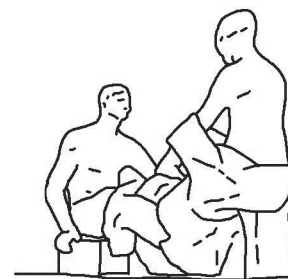
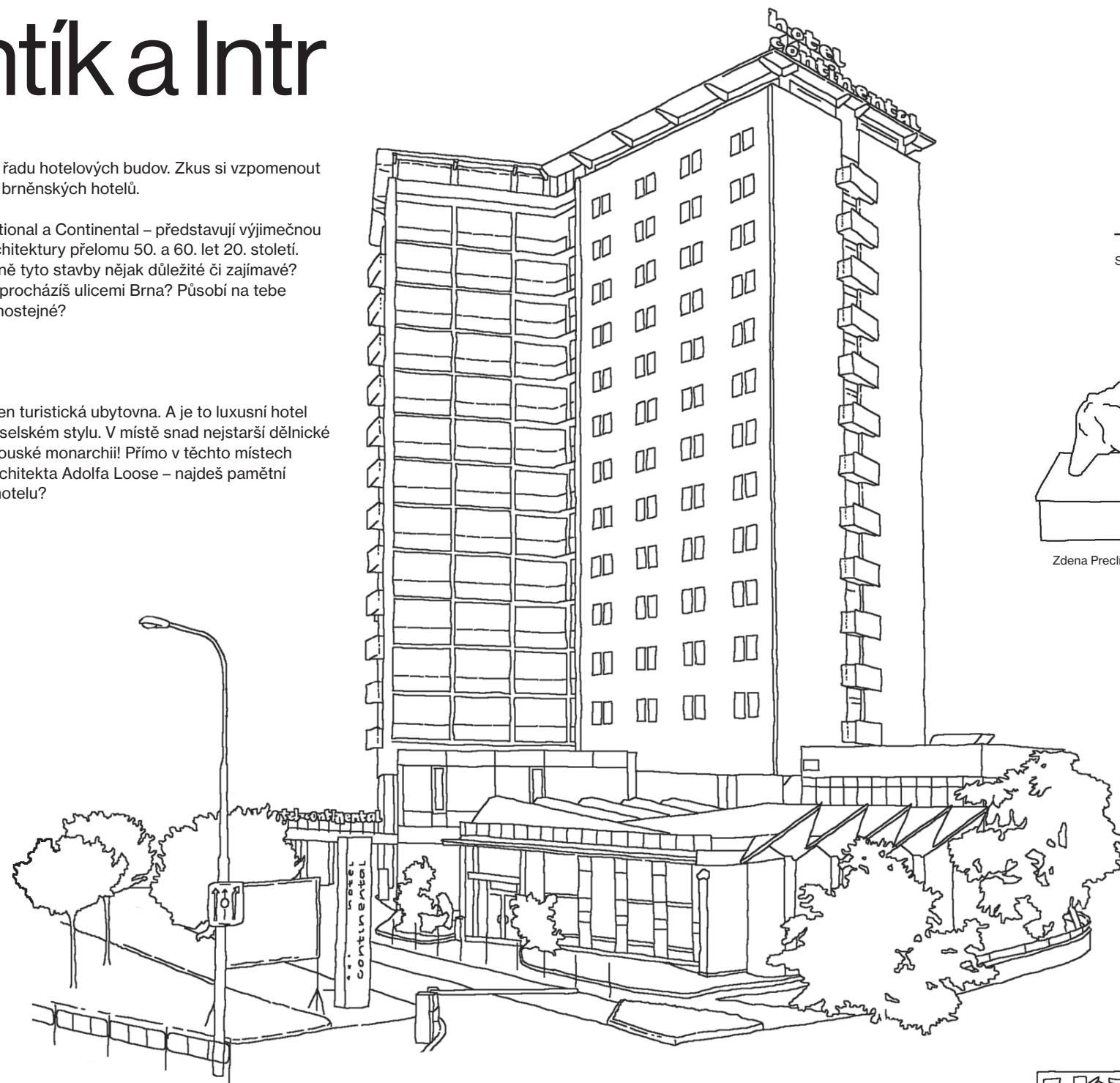
Bruselský styl je typicky český název pro výtvarný styl konce 50. a 60. let 20. století v Československu. Název stylu je odvozen od velmi úspěšné účasti československých architektů a výtvarníků na světové výstavě EXPO 58 v Bruselu. Význam této události spočíval v uvedení moderního západního tzv. internacionálního stylu (a vlastně i konzumního způsobu života) do Československa v kontrastu k socialistickému realismu, který byl oficiálním a převládajícím stylem po komunistickém převratu v roce 1948 až do kritiky stalinistického režimu v roce 1956.

Zkus najít prvky bruselského stylu:

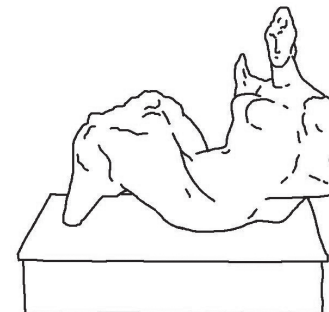
- hra s geometrickými tvary
- vertikála v kontrastu s horizontálou
- řada výtvarných děl v interiéru i exteriéru
- členění fasády
- nové materiály – lehkost, odlehčená střecha
- dobová typografie v názvu hotelu
- typické nosné sloupky ve tvaru písmene V

Oba hotely jsou v exteriéru i interiéru vybaveny poměrně bohatou výzdobou. Řada výtvarných prvků časem zmizela, ale i dnes tu najdeme původní sochy, reliéfy nebo třeba skleněné objekty.

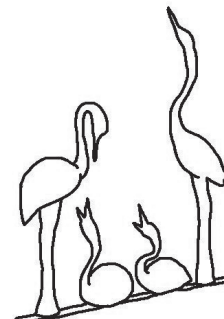
Jaké motivy se ve výzdobě obou hotelů objevují? Dávalo to dohromady nějaký smysl? Co z toho najdeš dnes v přístupných interiérech? A co v exteriéru? Pokus se najít všechny sochy a objekty, které jsou zde nakreslené, a přiřadit je ke správnému hotelu.*

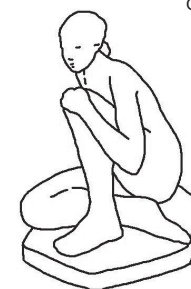
Sylva Lacinová, Pohostinnost, 1962

Zdena Precliková-Fibichová, Ležící, 1962

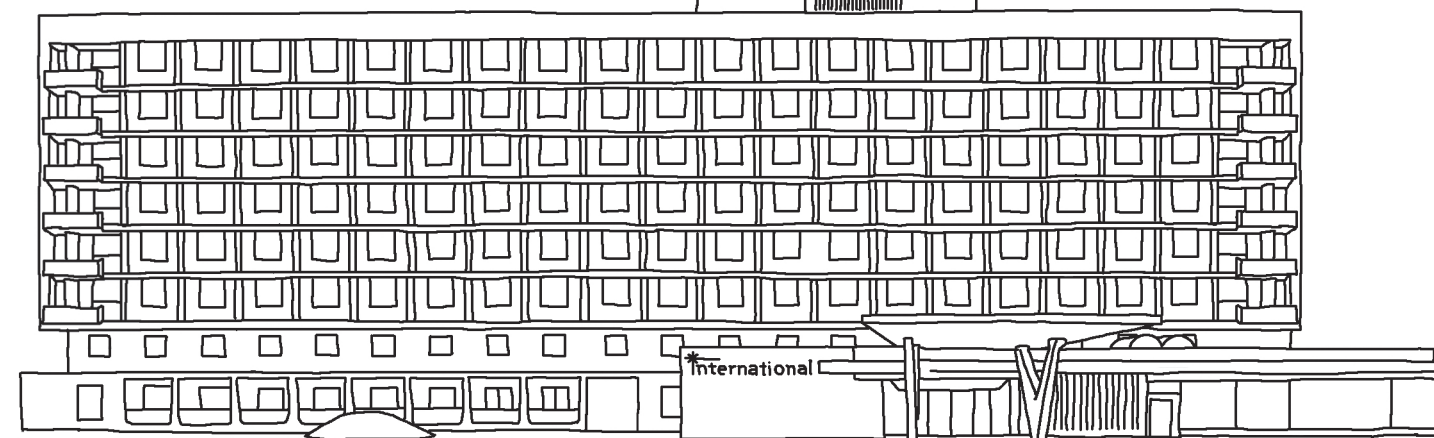
Miloslav Klinger, Vodní ptactvo v rákosí (Krmení mláďat), začátek 60. let

Konrád Babraj, Sedící žena, 1962

Sylva Lacinová a Jan Rajlich st., Slunce – Život a mír, 1961

Stanislav Libenský (1921–2002)
a **Jaroslava Brychtová** (* 1924)

Vymysleli nový způsob práce se sklem, který není nijak složitý a vychází z tradičních sochařských principů. Když je potřeba odlít sochu třeba z bronzu, musí se nejdřív vytvořit model a podle něj pak forma, ze které se tvar odlíje. Tito dva slavní čeští autoři to dělali se sklem stejně – odlívali skleněné tvary v hliněných formách.

Olbram Zoubek, Ptáci, 1964

Olbram Zoubek (1926–2017)
a **Eva Kmentová** (1928–1980)

Byli spolužáci na VŠUP v sochařském ateliéru, v roce 1952 se vzali, a až do Eviny smrti v roce 1980 spolu sdíleli nejen rodinu, ale často i sochařské zakázky. Eva Kmentová se výrazně zapsala do dějin českého sochařství odlitky a otisky vlastního těla nebo osob jí blízkých – přítomnost vs. nepřítomnost, tělesnost – to jsou její hlavní témata. Od Olbrama Zoubka většinou známe hubené strnulé postavy na různých veřejných prostranstvích (např. v Praze Památník obětem komunismu), ale jeho dílo je mnohem širší a zajímavější. To se týká především děl z konce 50. a z 60. let. Zoubek je taky autorem posmrtné masky Jana Palacha a spoluautorem jeho náhrobku na Olšanech.

Autorem této sochy je významný český sochař Olbram Zoubek. Původně se poblíž nacházel bazének provedený technikou mozaiky z oblázků zalitých v betonu od Evy Kmentové, dnes však už neexistuje.

Intr

Tady stávaly hradby. Možná tu stojí dál – v podobě hotelu.

Ve vstupní hale hned naproti vchodu najdi dekorativní mříž se skleněnými prvky od autorské dvojice Stanislav Libenský a Jaroslava Brychtová. Všiměj si skleněných tvarů a najdi na nich napsaný rok vzniku díla i jména autorů. Objevíš ve tvarech také brněnskou pověst o drakovi a o kolu? Jak myslíš, že mohly být tvary ze skla technologicky vyrobeny?